

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1677/2015
12.05.2016. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Снежане Андрејевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници из радног односа Л.М. из Б., чији је пуномоћник Н.Ж., адвокат из Б., против туженог РТБ Б. Г. РББ д.о.о. Б. у реструктурирању, ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћању на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављену против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 бр. 739/15 од 27.05.2015.године, у седници већа одржаној дана 12.05.2016.године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 бр. 739/15 од 27.05.2015.године и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бору П1 161/14 од 13.03.2015.године, ставом првим изреке, одбијен је захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је његов радни однос заснован на одређено време код туженог прерастао у радни однос на неодређено време на пословима „КВ бравара“ у руднику Ц., погон Флотација В.К. почев од 28.12.2011.године, и да се обавезе тужени да то призна, и тужиоца прими на рад на радно место КВ бравара рудника Ц., број радног места ..., погона Флотација В.К. или друго радно место које одговара његовој школској спреми, као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи као незаконито и неправилно решење туженог о престанку радног односа тужиоца донето под бројем 126/3979 од 15.11.2013.године, као неоснован. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Апелациони суд у Нишу пресудом Гж1 бр. 739/15 од 27.05.2015.године, ставом првим изреке преиначио је пресуду Основног суда у Бору П1 бр. 161/14 од 13.03.2015.године тако што је усвојио тужбени захтев тужиоца и утврдио да је радни однос тужиоца заснован на одређено време прерастао у радни однос на неодређено време код туженог, те поништио као незаконито решење туженог бброј 126/3979 од 15.11.2013.године којим је тужиоцу престао радни однос отказом уговора о раду, а тужени обавезан да тужиоца врати на рад на радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу

накнади трошкове парничног поступка у износу од 139.500,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема пресуде, под претњом принудног извршења.

Против наведене пресуде Апелационог суда у Нишу тужени је благовремено изјавио ревизију из свих законских разлога.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку и оценио да је ревизија туженог основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да је тужилац са туженим закључио у периоду од 28.12.2011.године до 27.12.2012.године четири уговора о раду на одређено време у трајању од по 3 месеца (укупно 12. месеци) ради обављања истих послова, на истом радном месту, односно обављања послова КВ бравара рудника Ц.. Након истека последњег закљученог уговора о раду 15.11.2013.године тужилац наставља са радом код истог послодавца и 19.12.2012.године по основу закључуног уговора о обављању привремених и повремених послова број 126/747-746 за период од 28.12.2012.године до 15.02.2013.године, ради обављања истоврсних послова, послова КВ бравара у руднику Ц..

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио захтев тужиоца да се утврди да је радни однос тужиоца заснован код туженог на одређено време прерастао у радни однос на неодређено време на пословима КВ бравара почев од 28.12.2011.године, те да је тужени у обавези да то призна и тужиоца прими на рад на наведено радно место или друго радно место које одговара његовој стручној спреми, с обзиром да тужилац није настављао са радом у трајању дужем од 5 радних дана по истеку 12 месеци, те да нису били испуњени услови да радни однос тужиоца заснован на одређено време прерасте у радни однос на неодређено време у смислу члана 37. став 4. Закона о раду.

Другостепени суд решавајући по жалби тужиоца преиначио је првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужиоца. Своју одлуку образлаже наводима да је по истеку периода од 12 месеци по основу сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време тужилац наставио да ради код истог послодавца на истоврсним пословима дуже од 5 радних дана по основу уговора о обављању привремених и повремених послова, те без обзира на другачији основ, односно назив уговора, закључује да су били испуњени услови за преображај радног односа тужиоца, с обзиром да је наставио да ради код истог послодавца на истим пословима, а у смислу члана 37. став 4. Закона о раду.

Ревизијом туженог основано се указује да разлози другостепеног суда су нејасни и да због погрешне примене материјалног права чињенично стање је остало непотпуно утврђено.

Радни однос заснива се уговором о раду који закључује запослених и послодавац и сматра се да је он закључен када га потпишу запослени и послодавац (члан 30. Закона о раду „Службени гласник РС“ бр. 24/05 и 61/05). Према наведеној одредби закона произилази да је уговор о раду формалан, јер се закључује у писменом облику, да је двострано теретан и комутативан, али је у циљу спречавања злоупотребе на тржишту члан 32. став 2. Закона о раду утврђено да послодавац са запосленим ако не закључи уговор о раду у складу са ставом 1., сматраће се да је запослени засновао радни однос а неодређено време даном ступања на рад. Ова правна фикција омогућује да радни однос настане и без закључења уговора у писаном облику, с тим што је за примену довољно да је радник ступио на рад, са чиме се има уподобити наставак рада по истеку претходног уговора без закључења уговора, па се сматра да је даном почетка рада, односно наставка рада без закључења уговора засновао радни однос на неодређено време. У конкретном случају, тужилац је радио код туженог у режиму радног односа на одређено време, почев од 28.12.2011.године до 27.12.2012.године, по основу четири уговора о раду закључених на одређено време у трајању по 3 месеца, укупно 12 месеци, и то ради обављања истих послова на истом радном месту, односно послова КВ бравара у истој радној јединици. Након тога дана 19.12.2012.године, тужени са тужиоцем као незапосленим лицем закључује уговор о обављању привремених и повремених послова за период од 28.12.2012.године до 15.02.2013.године. Предмет овог уговора било је обављање послова КВ бравара у истој радној јединици Ц.

По оцени Врховног касационог суда, послодавац и запослени могу да закључе више сукцесивних уговора на одређено време, са истим пословима, чије укупно трајање непрекидно или са прекидима краћим од 30 дана не може да буде дуже од 12 месеци, осим замене одсутног радника. Уколико послодавац и запослени закључе уговор о раду на одређено време по истеку рока од 12 месеци на истоврсним пословима, а запослени ради дуже од 5 радних дана, стичу се услови за прерастање радног односа у радни однос на неодређено време.

Међутим, у проведеном поступку нижестепени суд се није изјаснио о правном дејству уговора о привременим и повременим пословима који је тужени закључио са тужиоцем након истека последњег закљученог уговора о раду на одређено време. Посебно када се има у виду да је од стране тужиоца изостало да пред надлежним судом захтева оцену законитости уговора о привременим и повременим пословима који је тужиоца закључио са туженим, а што је по налажењу Врховног касационог суда од одлучног значаја за одлуку о основаности тужбеног захтева у погледу испуњености услова за преображај радног односа тужиоца у радни однос на неодређено време код туженог.

Како другостепени суд ове околности није ценио, за сада се не може испитати правилност побијане другостепене пресуде. У поновном поступку другостепени суд ће донети правилну и на закону засновану одлуку у складу са примедбама на које је указано овим решењем.

На основу изложеног, ревизијски суд је одлучио у границама својих овлашћења, па је применом члана 407. став 2. ЗПП укинуо другостепену пресуду и предмет уступио Апелационом суду у Нишу на поновно суђење у смислу

одредбе члана 6. тачка 1. Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштва („Службени гласник РС“ бр. 101/2013).

**Председник већа – судија
Снежана Андрејевић, с.р.**